

retten i Danmark, selv saaledes som Provisoriets Jurister bringe den i Forkyndelse, raader til at sikkre sig imod, at Vedkommende, der kontraherer, ikke gaar udenfor sin Juld-magt, og at Ministeriet i dette Tilfælde har gjort det. Men Krupps Stilling skal jeg lade ligge. Jeg ønsker ikke, at Krupp skal komme i nogen Forlegenhed, han har jo faaet saa stor Forudbetaling, at han vel har god Sikkerhed i Kanonerne for Resten. Altsaa uden nogen Juld-magt gaar Ministeren hen og bestiller Kanoner for 1,425,000 Kr. hos Krupp i Esen. Hvis Ministrene betalte af deres egenomme, ja saa vilde det være at behandle som en privat Forretning, hvad det efter min Mening er. Men de betale 800,000 Kr. som Forudbetaling af den Klasse, som de ere satte til at værg, og saa komme de og fortælle os, at naar vi ikke betale de 625,000 Kr., saa bryde vi en Statskontrakt. Og dog er det saa, at hvis vi bevilge de 625,000 Kr., hvad maaste nok nogle af Folkethingets Medlemmer have i Sinde, da godthjende vi med det Samme de 800,000 Kr. Der er fortalt os, at disse Kanoner skulle ligge paa nogle Forter ved Charlottenlund og Kastrop; men jeg skjønner heller ikke rettere, end at vi saa ogjaa bevilge disse Forter, der jo ogjaa ere laavede privat for Ministeriets egen Vægning, og derved have vi saa tillige bevilliget Begyndelsen til Ministeriets provisoriske Besætning — Alt dette ligger deri. Dette er det eklatante Angreb paa den gamle lovlige Orden, hvorefter Ministeriet, naar det kom med velbegrundede Forslag om tidsvarende Foranstaltninger, fik dem bevilgede. Det er et eklatant Brud derpaa, naar Ministeriet gaar frem paa den Maade; men dette kan høre til andre Afregninger mellem Ministeriet og Folkethinget.

Seg vil herom endnu kun sige, at det Ministerium, som saaledes er kommen til at lave Kontrakter uden Rigsdagens Bemyndigelse, bør selv staffe de 1,425,000 Kr., Kanonerne vil koste; de kunne saa atter sælge dem. Hvad er det for dem, som jo have Magten og deres Venner. Sagen vilde saa blive holdt indenfor det privatretlige Omraade, og der bliver ingen Fristelse til at tale om Brud paa Statens Kontrakter, da Staten ingen Kontrakt har indgaaet. Og som det er gaaet til paa det ene Omraade, gaar det paa ethvert andet administrativt Omraade. Som man med Hensyn til Anskaffelsen af Vaaben er traaget den Tradition, Grundloven foreskriver; saaledes stiller man sig i hele Styrelsen udenfor Grundlovens Grundfætninger, dem, man efter den ærede Mini-

sters Kollegas, Kultusministerens egne Ord, er kommen langt udenfor.

Tager jeg nu imidlertid den her foreliggende Sag uafhængig heraf, da vil jeg sige: Det er i Slut og i god Forsaaelse med, hvad Folkethinget hidtil paa lovlig Maade har besluttet, hver Gang der var Tale om at anstaffe Vaaben til Hærens Forsvarskræfter, at vi — naar Forsøgsstadiet er forbi eller i alt Fald er saa vidt fremfæredet, at Folkethinget har vundet den Erkjendelse, at det Resultat, som Ministeriet er kommen til, er godt, og at vi ikke kunne vente noget Bedre ved at udsætte Sagen — saa sige: Vi ville bevilge Landets Sønner, som staa i Infanteriet, det bedste Vaaben, som Videnskaben for Dieblicket kan give dem i Hænde. Det er omtrent 20 Aar siden, vi havde den sidste Lov for om Fodfolkets Vaaben. At det endnu tør kaldes et godt Vaaben, maaste et meget godt Vaaben, og at det har kunnet holde sig saa længe — jeg veed ikke, om det har holdt sig for længe, det vil sige endnu tidligere kunde været afløst af et bedre, det bliver Krigsministerens Ansvar — er et Vidnesbyrd om, hvor heldig vedkommende Minister var i sit Valg, og hvor rigtig vi gjorde ved i 1867 at følge ham. Hvorvidt nu Krigsbestyrelsen for sine provisoriske Foranstaltninger kan have haft Tid til at lade dette undersøge, skjøndt Undersøgelsen jo maa gaa gennem flere Aar, skal jeg ikke komme nærmere ind paa. Jeg skal kun sige, at det er en selvfølgelig Sag, at saadanne Forsøg ligge indenfor Krigsbestyrelsens Embedspligt, og at den vilde paatage sig et meget stort Ansvar, hvis vi stode lige overfor en Katastrofe, og vi da skulde staa paa lignende Maade — selv om Sammenligningen just ikke blev saa grev — som den danske Soldat stod overfor Preusserne i 1864. Det kunne vi jo nemlig ikke være i Tvivl om, at den danske Krigsbestyrelse i Halvtredserne og op i Tredserne i Meget havde forjæmt sin Pligt i saa Henseende. Jeg er altsaa for mit Vedkommende paa det Klare med, at Krigsbestyrelsen ikke blot har en Ret, men en Pligt til at undersøge saadanne Forhold. Hvorvidt Undersøgelserne hidtil have været heldige, hvorvidt de ere fremmede saaledes, at man kan sige, at nu er der naaet et Resultat, det kommer jo ved de følgende Forhandlinger af Forslaget med Ministeren til Afgjørelse; men jeg gjentager, at kommer man til den Erkjendelse, at Resultatet er godt, vil det, hvis vi vilde bortse fra de øvrige Forhold, rent realiter være i den fuldstændigste Overensstemmelse med den Pragis, som har været fulgt her i Folke-